

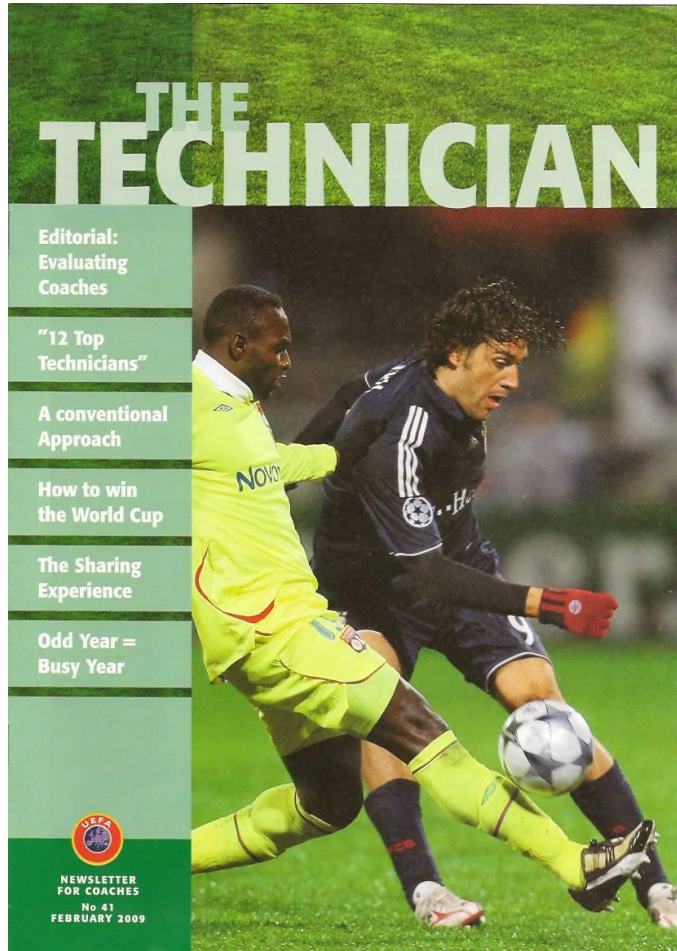
Coaching Programme

12 odpowiedzi
12-stu czołowych trenerów
światowej piłki nożnej

Tłumaczenie i opracowanie tekstu
Piotr Maranda, Wydz. Szkolenia PZPN

Biuletyn szkoleniowy UEFA

Biuletyn szkoleniowy UEFA "Technician" istnieje 12 lat. Po raz pierwszy został opublikowany w marcu 1997 i zamieścił dyskusję między Rinusem Michelsem i Berti Vogtsem, która miała miejsce w trakcie Konferencji Trenerów w Kopenhadze po Mistrzostwach Europy w Anglii w 1996.

Dla upamiętnienia rocznicy 12 lat i 40 edycji istnienia biuletynu, Technician przypomina pytania i odpowiedzi z wywiadów przeprowadzonych w tych 12 minionych latach z 12 czołowymi trenerami światowej piłki nożnej.

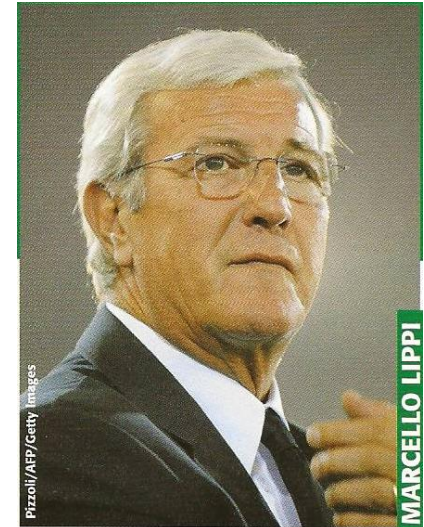
Marcello Lippi

Technician No 35, Styczeń 2007

Technician: Co należy zrobić z punktu widzenia trenera, aby zwyciężyć zarówno w Lidze Mistrzów UEFA jak i w Mistrzostwach Świata ?

”Najważniejszą sprawą jest umiejętność włączenia do zespołu piłkarzy najwyższego poziomu. Trener niewiele zdziała jeśli nie może liczyć na najlepszych piłkarzy. Potrzebuje takich piłkarzy aby osiągnąć wynik. Tak więc sprawa dotyczy wyselekcjonowania i stworzenia efektywnego zespołu składającego się z możliwie najlepszych piłkarzy. Ale im więcej gwiazd, tym więcej problemów przed trenerem, którego zadaniem jest stworzenie harmonijnego, zwartego i rozumiejącego się zespołu. Trener musi sprawić aby każdy z tych piłkarzy czuł się równie użyteczny dla zespołu, ale też nie niezbędny.

Kiedy zaczynam pracować z zespołem pierwszą rzeczą którą podkreślam jest to, że zespół składa się z ludzi, którzy muszą się szanować i współpracować ze sobą. Jeżeli w zespole nikt nie zachowuje się jak prima donna, to taki zespół jest w stanie osiągnąć wielkie wyniki. Jeżeli natomiast poszczególni piłkarze działają we własnym interesie, bardzo trudno jest osiągnąć sukces. Mogą zdarzyć się spektakularne zwycięstwa, ale w ostateczności sukces osiągnie tylko zespół o mentalności ‘my’ ”.

■ Sir Alex Ferguson

Technician No 34, Październik 2006

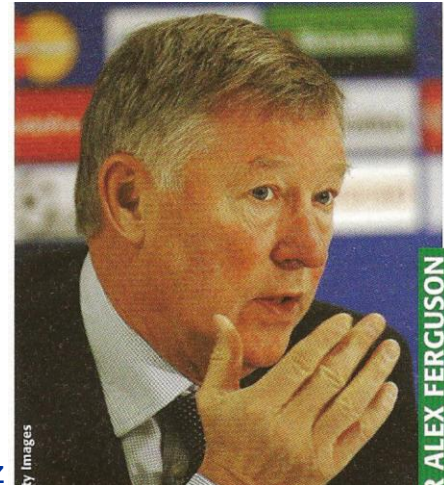
■ Technician: Jakie są główne umiejętności potrzebne trenerowi do pracy na najwyższym poziomie ?

■ "Myślałem o tym bardzo dużo. Kiedy rozwijałem się jako trener zauważyłem, że bardzo ważną sprawą jest umiejętność obserwowania zespołu. Prowadzenie zajęć treningowych i jednocześnie obserwowanie zespołu jest trudne. Jeżeli jesteś bezpośrednio zaangażowany w prowadzenie zajęć treningowych, to nie dostrzegasz wielu rzeczy. Dlatego też część zadań zacząłem powierzać moim asystentom a sam obserwuję zespół z boku. Obserwacja jest bardzo ważną umiejętnością, która pozwala organizować trening wysokiej jakości, spełniający wyznaczone cele.

■ Ponadto trener potrzebuje wytrwałości, gdyż praca na najwyższym poziomie nie jest łatwa. Jeżeli po przegranej meczu przyjdiesz w poniedziałek do pracy i brakuje ci tej umiejętności to wpłyniesz negatywnie na piłkarzy. Tak więc w poniedziałek jesteś gotów do pracy, masz w sobie płomień działania. Twoja pasja musi być widoczna.

■ Uważam, że trener powinien również posiadać wyobraźnię. Kiedy ludzie pytają, jaka była najważniejsza bramka dla ciebie jako trenera, chcesz aby była to bramka na której zdobycie miałeś wpływ. Trener z wyobraźnią wprowadza do treningu takie elementy, które później zawodnicy wykonują rutynowo w trakcie meczu. Pamiętam, że jako młody trener uczyłem moich piłkarzy odbioru piłki w ważnych strefach boiska, co było w tamtym czasie czymś nowym. Starłem się aby zrozumieli i zaakceptowali moje wyobrażenia a oni je realizowali i wykonywali na najwyższym poziomie. W ten sposób tworzymy łańcuch reakcji, który sprawia, że piłkarze współpracują z trenerem. Jest to wspaniała sprawa jeśli uda się nam to osiągnąć.

Inną ważną umiejętnością jest komunikacja. Można zaobserwować treningi, w trakcie których trenerzy cały czas mówią a główna myśl ginie w natłoku słów. Należy mówić zwięźle, krótko, zdecydowanie. Cel jaki chcemy osiągnąć w jednostce treningowej musi być jasno i perfekcyjnie określony. Pamiętamy gdy sami byliśmy piłkarzami, chcieliśmy już rozpocząć trening a trener jeszcze gadał i gadał. Nawyk przemawiania jest wielkim niebezpieczeństwem dla trenera".

■ Rafael Benitez

No 30, Październik 2005

■ Technician: Miał Pan trudny start jako trener. Jakie rady mógłby Pan dać trenerom, którzy rozpoczynają pracę ?

■ Krótko mówiąc: Muszą mieć pasję i dużo czasu. Potrzebują zaangażowania i wiele, wiele godzin pracy dla rozwijania swojego warsztatu pracy. Potrzebują także wiary we własne możliwości.

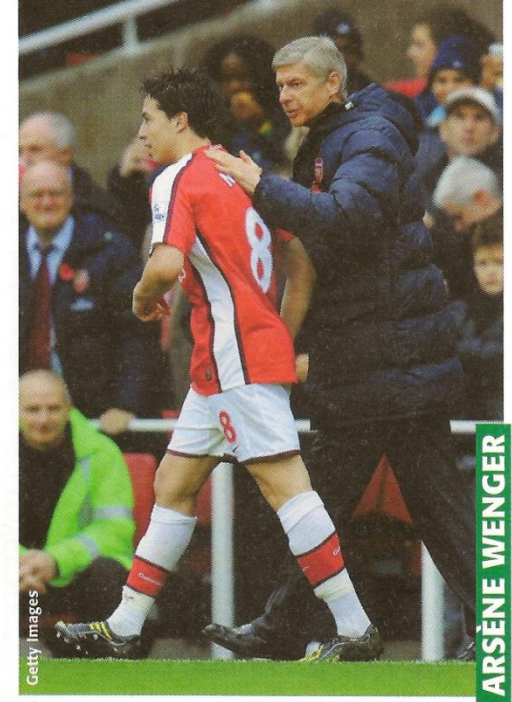
■ Kiedy byłem zwolniony z moich dwóch pierwszych klubów, w jednym już po dziewięciu meczach, szukałem nowego klubu i uczyłem się. Miałem ukończone czteroletnie studia wychowania fizycznego o kierunku piłki nożnej. Całe moje życie związane było ze sportem, to był mój zawód. Pamiętam jak mój drugi agent powiedział, że po dwóch zwolnieniach będzie mi trudno znaleźć pracę. Bez wahania odpowiedziałem mu, że kiedyś zostanę trenerem pierwszoligowego zespołu. Pojechałem na staż do klubów włoskich, angielskich i brazylijskich, gdzie zadawałem trenerom wiele pytań. Jeśli czegoś nie wiesz, musisz szukać odpowiedzi. Aby zwyciężać trzeba mieć wiedzę, nie tylko teoretyczną ale przede wszystkim praktyczną. W domu miałem 1500 kaset wideo z trzema meczami na każdej. Analizowałem dokładnie wszystkie mecze. Tak było 10 lat temu, teraz wykorzystuję komputer i DVD. Można powiedzieć, że studiuje analizę gry.

■ Arsen Wenger

No 26, Listopad 2004

- **Technician: Ma Pan „dobre oko” do wyławiania dobrych piłkarzy – na co należy zwrócić uwagę przy selekcjonowania młodych piłkarzy ?**
- Motywacja i inteligencja są głównymi elementami, które należy szukać u młodych piłkarzy, ponieważ uważam że należy posiadać pewien poziom inteligencji aby zrozumieć przyczyny popełnianych błędów a jednocześnie dążyć do ciągłej poprawy.
- Sam talent nie wystarcza, o zrobieniu kariery decyduje motywacja aby być kimś. Inteligencja pozwala natomiast zrozumieć co trzeba zrobić by stać się lepszym. Jeżeli spojrzysz dookoła siebie zauważysz, że w futbolu najwyższego poziomu większość piłkarzy to inteligentni ludzie. Nie osiągnęli by tego poziomu gdyby nie byli inteligentni.
- Idealnie gdy dysponujesz piłkarzem, który posiada wszystko. Nasza gra w Arsenalu jest oparta na technice i ruchu – co oznacza, że patrzę na zawodnika oceniając jego zdolności szybkościowe i techniczne. To nie zawsze idzie w parze z siłą i doskonałymi warunkami fizycznymi, ale my chcemy aby nasza gra charakteryzowała się ruchliwością i szybkością, dlatego potrzebujemy zawodników szybkich i bardzo dobrych technicznie. Oczywiście siła i dobre warunki fizyczne są potrzebne, ale my preferujemy szybkość i technikę”.

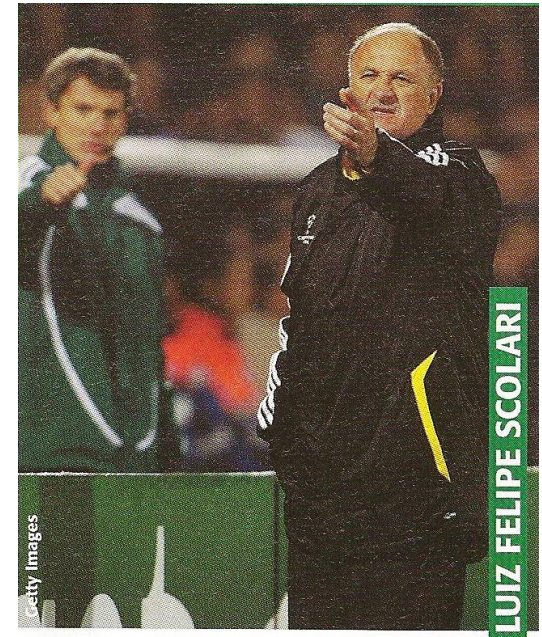
■ Luiz Felipe Scolari

No 21, Czerwiec 2003

■ **Technician: Jakie zasadnicze różnice widzi Pan między piłką nożną południowo-amerykańską a europejską.**

■ Piłka nożna europejska kładzie nacisk na przygotowanie fizyczne i organizację gry, podczas gdy w piłce południowo-amerykańskiej jest więcej przyzwolenia na grę indywidualną, kreatywną. Te zasadnicze różnice są szczególnie widoczne podczas Mistrzostw Świata, przede wszystkim gdy obserwujemy Brazylię. Piłkarze brazylijscy dorównują już Europejczykom w przygotowaniu motorycznym i dyscyplinie gry

taktycznej, przewyższają ich jednak w elementach indywidualnego wyszkolenia technicznego. To ma decydujące znaczenie. Przypomnijmy chociażby zwycięski strzał "z dużego palca" w wykonaniu Ronaldo w meczu półfinałowym przeciw Turcji w Mistrzostwach Świata w Japonii/Korei 2002. Jest to przykład indywidualnej akcji w najlepszym wykonaniu".

■ Giovanni Trapattoni

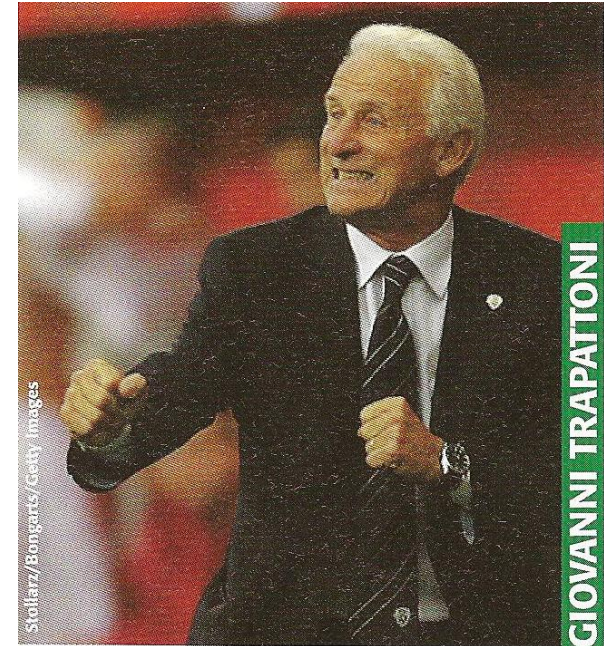
No 23, Styczeń 2004

■ **Technician: Kiedy Pana kariera trenerska dobiegnie do końca (z pewnością za wiele lat), jakim by Pan chciał być zapamiętany ?**

■ "Po pierwsze, chciałbym być zapamiętany jako trener z ludzkim obliczem. Po drugie, jako trener który zawsze był w kontakcie z najnowszymi trendami rozwojowymi w piłce nożnej.

■ Kiedy przybywa mi lat staram się mimo tego pozostać młodym duchem, profesjonalnym trenerem. Pracowałem z wieloma wspaniałymi piłkarzami. Jednym z nich był Platini. Zawsze starałem się wykorzystać indywidualne umiejętności piłkarzy których miałem w zespole, tak aby grali widowiskowy, techniczny futbol.

■ Zawsze byłem też realistą i wprowadzałem założenia taktyczne, które przynosiły rezultaty. Nie oznacza to, że preferowałem grę defensywną, po prostu starałem się być pragmatyczny i dostosowywałem taktykę do danego meczu".

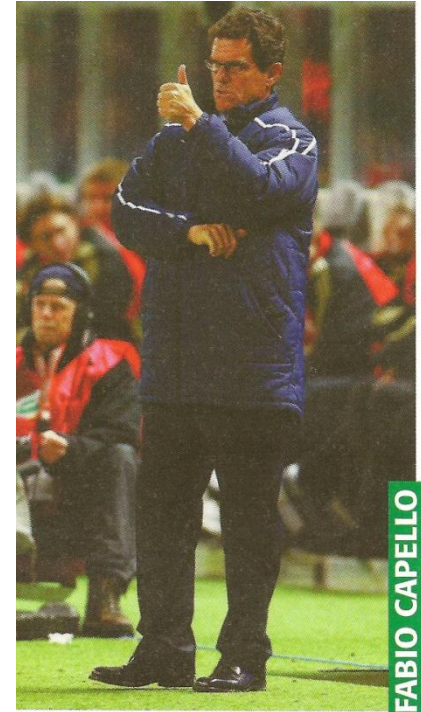
■ Fabio Capello

No 14, Styczeń 2001

■ Jak Pan by określił swój styl pracy trenerskiej ?

■ ” Myślę, że jestem zarówno trenerem jak i menedżerem. Lubię uczestniczyć w sprawach zarządzania i administracji klubowej ale też nie chcę być odizolowany od pracy szkoleniowej. Chcę uczestniczyć we wszystkim co dzieje się w klubie. To tak trochę po angielsku. Wierzę całym sercem w ciężką pracę, wspólny cel i dyscyplinę.

■ Zawsze powtarzam, że gdy piłkarz jest zdyscyplinowany, szanuje swoich kolegów, pracuje w sposób profesjonalny, to istnieje gwarancja osiągnięcia dobrych wyników. W przeciwnym wypadku będzie to bardzo trudne. Mój styl to ciągła koncentracja, determinacja i dyscyplina. To pozwala na odnoszenie sukcesów. Nie mówię o jakiejś surowej dyscyplinie, mam na myśli wzajemny szacunek do wszystkich, szacunek wobec trenera, szacunek wobec partnerów, szacunek dla tych, którzy nam płacą. Co się tyczy stylu samej gry, wszystko zależy od piłkarzy, jakich mam w zespole. Jeżeli mam szybkich i inteligentnych, mogę stosować różne warianty gry – zawsze kierując się moim stylem postępowania”

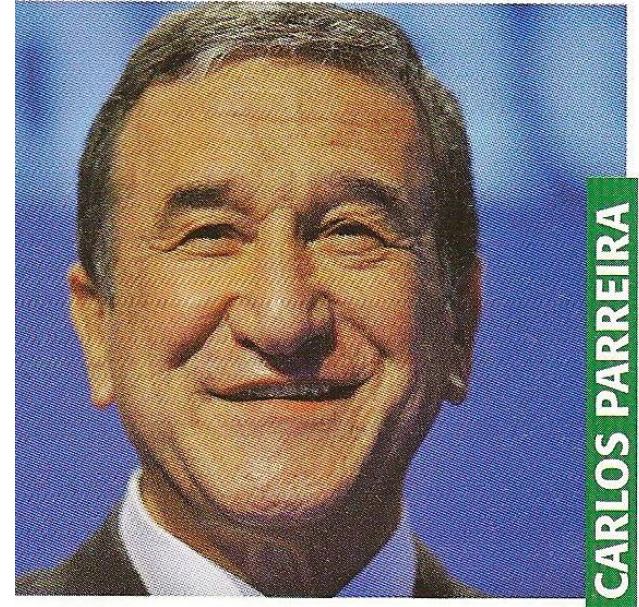
FABIO CAPELLO

■ Carlos Parreira

No 18 Sierpień 2002

■ Technician: Jaki jest Pana pogląd na temat dzisiejszych gwiazd ?

- "Mamy bardzo romantyczny stosunek do piłki nożnej. Futbol był, jest i zawsze będzie grą techniczną. Jest grą dla utalentowanych piłkarzy. Nie każdy może być śpiewakiem, nie każdy może być malarzem. Także futbol na najwyższym poziomie jest sztuką i wymaga najwyższych zdolności technicznych i sprawnościowych.
- Dzisiejsza piłka nożna to nie tylko zdolności indywidualne, to także doskonała organizacja gry w obronie i w ataku, to najwyższego poziomu zdolności motoryczne.
- W moim przekonaniu jednak aby osiągać sukcesy na najwyższym poziomie konieczne są gwiazdy w zespole. To oni jednym udanym dryblingiem, celnym wykonaniem rzutu wolnego decydują często o zwycięstwie. Oni tworzą jakość zespołu. Kiedy mówię o gwiazdach nie mam na myśli takich piłkarzy, którzy robią dużo dymu, ale takich którzy rozpalają ogień - kreują grę.
- Zadaniem trenera jest postępowanie z tymi, którzy grają dla siebie. Prawdziwymi gwiazdami są jak powiedziałem ci piłkarze, którzy kreują grę i tworzą nową jakość gry.

CARLOS PARREIRA

■ Jurgen Klinsmann

No 32, Kwiecień 2006

■ Technician: Który trener wywarł największy wpływ na Pana karierę zawodniczą ?

■ "Miałem dużo szczęścia. Przez 18 lat mojej zawodowej kariery zawodniczej pracowałem z takimi trenerami jak Franz Beckenbauer czy Berti Vogts, zdobywcami Pucharu Świata, a także z takimi znakomitymi jak Otto Rehhagel, Giovanni Trapattni, Ossie Ardiles, Cesar Luis Menotti, Arie Haan, Arsen Wenger. Od każdego z nich czegoś się nauczyłem. Od Arie Haana w Stuttgarcie i Arsena Wengera w Monaco nauczyłem się jak postępować z piłkarzami, jakim respektem ich darzyć, gdyż człowiek powinien stać na pierwszym miejscu. Jestem bardzo wdzięczny za możliwość współpracy z tymi trenerami, z których każdy ma swój styl pracy, za to że nauczyłem się od nich, że nasza praca to coś więcej niż tylko wynik najbliższego meczu.

■ Kiedy wracam do czasu gry w reprezentacji byłem pod wrażeniem postępowania Franza Beckenbauera, który działał z wielkim wyczuciem, zawsze w sposób pozytywny a ponadto charyzmatyczny. Berti Vogts zwracał uwagę na każdy szczegół – każdy trening był przez niego doskonale przygotowany. Arie Haan odegrał znaczący wpływ na moją karierę w moich młodych latach. Arsen Wenger w Monaco postępował wobec zawodników bardzo zdecydowanie. Często zastanawiałem się dlaczego tak postępuje, ale później go rozumiałem, gdy widziałem pozytywne efekty jego pracy".

■ Jose Mourinho

No 27, Styczeń 2005

■ Technician: Jak opisał by Pan swój styl pracy trenera ?

- Myślę, że przeszedłem ewolucję. Jestem dzisiaj inny niż byłem pięć lat temu. Jeżeli chodzi o mecze, jestem bardziej analityczny podczas pierwszej połowy, gdyż w trakcie przerwy muszę pomóc mojemu zespołowi. Nie jest łatwo komunikować się z piłkarzami podczas meczu o wysoką stawkę. Dlatego robię notatki ale tylko w trakcie pierwszej połowy meczu. Drugą połowę analizuję w domu. Podczas przerwy staram się kontrolować moje emocje i być takim jakiego potrzebuje zespół. Czasem zimny i bardzo spokojny, a niekiedy bardzo impulsywny. W przerwie zawsze są uwagi taktyczne do przekazania zespołowi, zawsze jest pewien poziom emocji.
- Po meczu nie mówię ani jednego słowa na temat gry, gdyż piłkarze nie są gotowi do przyjmowania takich uwag.
- Generalnie mam dość elastyczny styl prowadzenia zespołu, chociaż w trakcie treningów jestem bardzo wymagający. Prowadzę trening w taki sposób, że utrzymuję wysoki stopień intensywności ćwiczeń i krótki czas wypoczynku między ćwiczeniami. Piłkarze chcą pracować na treningach dobrze zorganizowanych, gdy widzą ich cel i sens. Niezależnie od tego czy jest to Anglia, Portugalia, czy Hiszpania.

■ Roy Hodgson

No 36, Czerwiec 2007

■ **Technician: W Pana opinii, z punktu widzenia trenera i menedżera, jakie są trendy rozwojowe w piłce europejskiej najwyższego poziomu ?**

■ Z perspektywy menedżera, ocena trenera po krótkim czasie pracy i to w sposób coraz bardziej bezwzględny staje się coraz częstsza. Z tego powodu trenerowi pozostaje bardzo mało możliwości aby wprowadzać swoją filozofię gry i swój styl kierowania zespołem. Co to oznacza w futbolu na najwyższym poziomie ?

Najważniejsze to wydać pieniądze na zakup właściwych piłkarzy i jak najszybciej wprowadzać ich z powodzeniem do zespołu. Dzisiaj trener jest częściej oceniany za dobre zakupy niż za dobrą codzienną pracę szkoleniową.

■ Jeżeli mówimy o trendach rozwojowych w taktyce, moglibyśmy mówić o wielu sprawach ale chciałbym zwrócić uwagę na trzy elementy.

■ Pierwszy to kontratak i umiejętność szybkiego przechodzenia z obrony do ataku i na odwrót.

■ Drugi element to szybkość działania całego zespołu, oparta na doskonałym przygotowaniu fizycznym. Nie ma wątpliwości, że gra stała się szybsza i selekcja zawodników idzie w tym kierunku.

■ Trzeci element to tendencja do stosowania w mniejszym stopniu intensywnego pressingu na połowie przeciwnika. Jednym z powodów jest tutaj fakt, że współczesna interpretacja przepisów o spalonym zmusza zespoły do głębszego ustawienia w obronie. Przestrzeń gry zespołu jest bardzo kompaktowa, ale najczęściej ograniczona do własnej połowy boiska.

■ Otmar Hitzfeld

No 16, December 2001

■ Technician: Jak zmieniła się piłka nożna od momentu gdy zaczął Pan pracę jako trener w 1983 roku ?

■ "Gra stała się zdecydowanie szybsza. To nakłada wysokie wymagania na piłkarzy głównie w zakresie zdolności motorycznych i techniki. Współcześni piłkarze muszą zaakceptować profesjonalny styl życia i ciężko pracować nad wszystkimi elementami gry. Obrońcy muszą doskonalić technikę, gdyż muszą uczestniczyć w budowaniu akcji ofensywnych.

■ Wzrosła presja na wynik, gdyż sponsorzy i media żądają zwycięstw. Piłkarze stali się gwiazdami i muszą umieć obcować z mediami – każdego dnia jesteśmy konfrontowani z 5 stacjami telewizyjnymi.

■ Trener stał się psychologiem, musi umiejętnie postępować na co dzień z milionerami, którzy mają swoje problemy i też znajdują się pod ogromną presją.

■ Wszystko uległo poprawie, również opieka medyczna.

■ Prawo Bosmana zmieniło postawę piłkarzy – pieniądź stał się dominujący. Agenci doprowadzili do szaleństwa rynek piłkarski. Transfery zagraniczne doprowadziły do sytuacji, że w Bayernie Monachium mamy wielu zagranicznych piłkarzy, ale naszą ambicją jest aby w zespole było jak najwięcej piłkarzy niemieckich. Dlatego też szkolenie młodych piłkarzy stało się jeszcze ważniejsze"